

Бразалук М. Ю.,
студент (спеціальність «Право»)
навчально-наукового інституту № 3
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник:
кандидат юридичних наук, старший
науковий співробітник наукової
лабораторії з проблем превентивної
діяльності та запобігання корупції
навчально-наукового інституту № 3
Національної академії внутрішніх справ
Сюравчик В. Г.

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ДОСВІДУ ВИКОРИСТАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ СПЕЦІАЛЬНИХ ПІДРОЗДІЛІВ У ЗАПОБІГАННІ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ

Домашнє насильство – досить серйозна соціальна проблема будь-якого суспільства чи країни, особливо в Україні. За даними Мінсоцполітики, щороку від насильства в країні страждає близько 150 тисяч жінок. Згідно з даними Національної соціальної служби за перше півріччя 2021 року від жінок надійшло 86965 звернень із приводу домашнього насильства, 14564 звернення – від чоловіків і 1778 – від дітей [1].

Домашнє насильство, відповідно до Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» від 07.12.2017 р., – це діяння (дії або бездіяльність) фізичного, сексуального, психологічного або економічного насильства, що вчиняються в сім'ї чи в межах місця проживання або між родичами, або між колишнім чи теперішнім подружжям, або між іншими особами, які спільно проживають (проживали) однією сім'єю, але не перебувають (не перебували) у родинних відносинах чи у шлюбі між собою, незалежно від того, чи проживає (проживала) особа, яка вчинила домашнє насильство, у тому самому місці, що й постраждала особа, а також погрози вчинення таких діянь [2].

Статистика свідчить, що лише протягом дев'яти місяців 2017 року по допомогу до поліції звернулися 83 964 громадян, які постраждали від домашнього насильства. У МВС та Національній поліції України чітко усвідомили, що безпечне

суспільство починається з безпеки сім'ї, і тому відомство постійно активно працює над ефективним інструментом боротьби, яким стали поліцейські мобільні групи з протидії домашньому насильству «Поліна».

Усвідомлюючи всю небезпеку домашнього насильства, Національною поліцією у 2017 році були створені мобільні групи для протидії домашньому насильству в Україні. Підрозділ під назвою «Поліна» запрацював 12 червня 2017 року в окремих районах Києва, Одеси та Сєверодонецька Луганської області [3]. До складу мобільних груп входили працівники превенції – це дільничні офіцери поліції, працівники ювенальної превенції, слідства, карного розшуку, а також екіпаж патрульної поліції. Отже, цей підрозділ було створено для запобігання домашнього насильству [3].

Учасники самих мобільних груп «Поліна» – працівники управлінь та відділів Національної поліції, які у складі перших пілотних груп пройшли додаткову підготовку та спеціалізоване навчання на базі Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ з протидії та реагування на факти вчинення домашнього насильства. Це стало можливо завдяки підтримці міжнародних партнерів та колег ОБСЄ, ПРООН, «ООН Жінки» та Канадської поліцейської місії, експерти яких взяли участь у розробці та проведенні навчальних тренінгів для учасників мобільних груп [3].

Отже, створені мобільні групи «Поліна» діяли наступним чином. Коли потерпіла особа звертається на лінію 102, вона повідомляє обставини події. Сам оператор 102 вже кваліфікує, яке саме відбувалося правопорушення. Першим на місце події приїжджав екіпаж патрульної поліції, який з'ясував усі обставини події. За наявності самого правопорушення виїжджає додатково офіцер поліції. Якщо під час цього правопорушення є дитина, яка є свідком або стосовно неї вчиняли правопорушення, то залучається працівник ювенальної превенції. Якщо є ознаки кримінального правопорушення, то залучаються фахівці з слідства та карного розшуку [3].

До територіальних підрозділів поліції, де працювала «Поліна», надійшло 1451 звернення з приводу вчинення насильства в сім'ї. На ці виклики здійснено 1411 виїздів мобільних груп, в 91 з яких брали участь працівники соціальних служб. За результатами роботи складені 419 адміністративних протоколів та винесені 186 офіційних попереджень, проведені 363 профілактичні

бесіди, прийнятті 480 заяв від потерпілих, а також порушені 22 кримінальні провадження проти кривдників [4].

Фонд ООН у галузі народонаселення уже має успішний досвід співпраці – протягом 2015–2017 роках було проведено підготовку та підвищення кваліфікації співробітників підрозділів Національної поліції України (патрульної служби, служби дільничних поліцейських), навчання співробітників мобільних груп із реагування та запобігання домашньому насильству в рамках пілотного проекту «Поліна» та операторів служби «102».

Тренінги для мобільних груп «Поліна» з питань запобігання та протидії домашньому насильству проводилися за фінансової підтримки уряду Великої Британії у рамках програми UNFPA, Фонду ООН у галузі народонаселення в Україні «Комплексний підхід до вирішення проблеми насильства щодо жінок та дівчат в Україні» [5].

Отже, виходячи з важливості функціонування даного мобільного підрозділу, в підготовці кадрів забезпечення його функціонування брали участь вітчизняні фахівці за підтримки міжнародних партнерів.

Таким чином, на підставі вищевикладеного, можна дійти висновків, що запобігання домашнього насильства є одним із пріоритетних напрямів діяльності держави, зокрема правоохоронної системи. Задля реалізації даної мети і був створений мобільний проєкт «Поліна». Цей проєкт вже зарекомендував себе досить гідно. За період його функціонування збільшилась кількість звернень від жертв домашнього насильства до правоохоронних органів, покращилась динаміка реагування. Оперативними групами виконувалися такі дії: прийняття заяви; відкриття кримінальних проваджень; проведення профілактичних бесід; винесення офіційних попереджень; складання адміністративних протоколів. Саме тому, на наше переконання, у запобіганні та протидії домашньому насильству Національна поліція повинна й надалі використовувати спеціально підготовлені мобільні групи чи підрозділи, які будуть кваліфіковано запобігати фактам домашнього насильства.

Список використаних джерел

1. Міністерство соціальної політики України. Офіційний сайт. URL: <https://www.msp.gov.ua/news/20575.html>.

2. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07.12.2017 р. № 2229-VIII. Дата оновлення: 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text> (дата звернення: 01.12.2020).

3. Москвичова А. Як працює «Поліна» – поліція проти домашнього насильства. Офіційний сайт Радіо «Свобода». URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/28602166.html>.

4. Департамент комунікації МВС України. URL: https://mvs.gov.ua/ua/news/10801_U_2017_roci_proekt_POLINA_bude_masshtabovaniy_shche_na_tri_lokacii__Anastasiya_Dva_FOT_O_INFOGRAFIKA.htm.

5. Розпочато ряд тренінгів для мобільних груп «ПОЛІНА». ukraine.unfpa.org. URL: <https://ukraine.unfpa.org/uk/news/>.

Бромарецька Д. О.,

студенка 4-го курсу спеціальності
«Психологія» Національної академії
внутрішніх справ

Науковий керівник:

кандидат психологічних наук, старший
викладач кафедри юридичної психології
Національної академії внутрішніх справ
Дідух М. М.

ПРОФЕСІЙНЕ САМОВИЗНАЧЕННЯ ФАХІВЦІВ, ЯКІ НАДАЮТЬ ДОПОМОГУ ЖЕРТВАМ НАСИЛЬСТВА

У сучасному світі економічні і соціальні зміни, що відбуваються в державі та соціумі, пред'являють підвищені вимоги до мобільності та адаптивності поведінки людини, її особистої відповідальності за свою професійну кар'єру, що актуалізує поняття професійного самовизначення.

Професійне самовизначення є динамічним процесом, що сприяє формуванню особистістю системи своїх базових відносин, оволодіння якими дозволяє діяти в мінливих ситуаціях буденного життя. У сучасний період професійне самовизначення загалом нелегкий та довготривалий процес, який охоплює значний період життя людини. Його дієвість обумовлюється рівнем узгодженості психологічних можливостей людини зі змістом та зобов'язаннями професійної